

Tampereen luontokoulu Korento **Toimintakertomus Iv 2011–2012**

Luontokoulu Korennon lukuvuosi oli kiireinen. Ryhmiä oli 3-5 päivänä viikossa ja tämän lisäksi toimintaa oli kummikoulu, ympäristöagentti ja kesäkurssi puolella. Lisätyötä toi luontokoulu Korennon kehittämisohjelma, joka laadittiin yhdessä kehittämisryhmän kanssa. Luontokoulun kehittämisryhmään kuului Pekka Jokela (rehtori, pj.), Jenni Skaffari (ohjaaja), Pia Syri (luokanopettaja), Katri Laihosalo (ympäristösuunnittelija), Tiina Savolainen (lastentarhanopettaja), Pauliina Riihioja (matematiikan ja tietotekniikan lehtori), Pekka Mäntyvaara (biologian ja maantiedon lehtori) sekä Tuija Viitasaari (aluejohtaja). Päivähoidon edustus pieneni hieman kun Susanna Niemi siirtyi toiselle paikkakunnalle töihin. Päivähoidossa olleiden kiireiden vuoksi uutta päiväkodin johtajaa ei löytynyt tilalle vielä kevään aikana. Toivottavasti syksyllä löytyy kehittämisryhmään toinen edustaja päivähoiton puolelta Tiina lisäksi, sillä päivähoiton palveleminen ympäristökasvatuksessa on yksi ydintehtävä luontokoulussa. Kehittämisryhmältä luontokoulu Korento sai hyviä neuvoja, tukea ja kehittämisideoita kasvatustalouden toiveista. Kehittämisryhmää tarvitaan myös jatkossa.

Kehittämisohjelma

Kehittämisohjelmaan kirjattiin luontokoulun nykyiset palvelut, kuten myös palvelut tulevalle lukuvuodelle 2012–2013. Tietyistä palveluista tuli luopua tai muodostaa uudelleen, jotta voidaan jatkossakin palvella mahdollisimman hyvin tämän hetkisillä henkilöresursseilla. Kehittämisohjelmaan otettiin myös uudelleen tarkasteluun vuonna 2010 laaditun e-lomakekyselyn tulokset luontokoulun toiminnasta.

Luontokoulussa on tällä hetkellä yksi työntekijä vähemmän kuin aikaisempina vuosina, mutta tulevaisuuden visiot ovat silti ajankohtaiset. Kehittämisohjelmassa suunniteltiin miten Tampereella tullaan jatkossa toteuttamaan ympäristökasvatuksen tukipalveluita. Valtakunnalliset tavoitteet ja suunnitelmat esimerkiksi LYKE-verkoston (<http://www.luontokoulut.fi/lyke.php>) kautta antavat Tampereen suunnitelmille lisäpotkua. Luontokoulun kattava kehittämisohjelma löytyy osoitteesta: <http://koulut.tampere.fi/luontokoulu/Luontokoulu%20Korennon%20kehitt%C3%A4misohjelma%202012.pdf>

Toiminta

Luontokoulun esimiehenä toimii Kämmenniemen koulun rehtori Pekka Jokela. Luontokoulun vakituiseen henkilökuntaan lukuvuonna 2011–2012 kuului Jenni Skaffari ja Niina Mykrä (virkavapaalla elokuu 2011-elokuu 2012, sijaisena Sanna Lehtiniemi). Sanna Lehtiniemi toimi päivähoiton vastaavana, vaikka sijaisuus oli Niina Mykrän (koulupuolella). Niina jatkaa virkavapauttaan joulukuuhun 2012. Sanna jatkaa toisiin tehtäviin syksyllä, jolloin päivähoiton vastaavan toimeen tulee Anne Viitalaakso. Anne Viitalaakso oli pitkin lukuvuotta luontokoulussa sijaisena ja työhön tutustujana täydennyskoulutuksensa puolesta. Mirja Koljonen oli suurena apuna luontokoulun toiminnoissa. Hän oli töissä osa-aikaisena luontokoululla ja Terälahden koululla.

Luontokoulussa kävi tänäkin lukuvuonna yli 5000 asiakasta (taulukko alla). Asiakasmäärä on huikea kun ottaa huomioon henkilömäärän suhteessa käytettyihin toimintapäiviin ja aikaan, kuinka paljon kullekin asiakkaalle tarjottiin. Luontokoulun koulu- ja päiväkotiryhmille tarjotut päivät kestävät 4-5 tuntia. Opettajat ja kasvattajat valitsevat päivälle teeman, joka tukee heidän opetussuunnitelmaansa. Tänäkin vuonna tarjolla oli valmiita ohjelmapaketteja kouluryhmille yli 15 ja viisi päiväkotiryhmille. Tämän lisäksi usean ryhmän kanssa ohjelmia sovellettiin jopa päivittäin ryhmän toiveiden mukaan.

Luontokoulu toimii edelleen Vihreä lippu- ympäristökasvatusohjelman edistäjänä. Vihreä lippu- toiminta tullaan yhdistämään kummikoulutoimintaan, sillä palveluita tulee tiivistää resursseja vastaaviksi. Jatkossa edellytetään, että kummikouluksi haluava sitoutuu noudattamaan Vihreä lippu-prosessia. Tämän toiminnan tiivistämisen lisäksi lapsia ja nuoria osallistavasta ympäristöagenttikoulutuksista piti luopua ensi lukuvuodeksi. Tähän ei riittänyt tarpeeksi aikaa.

Kummikouluna lukuvuonna 2011–2012 oli Liisanpuiston koulu. Heidän kanssaan järjestettiin kaksi koko koulun kattavaa lähiluontopäivää, 3.2. ja 28.5.2012. Suunnittelu ja toteutus tehtiin yhdessä Liisanpuiston opettajien kanssa.

Kesäkurssitoimintaa oli normaaliin tapaan. Terälahdessa järjestettiin perinteinen neljäpäiväinen kesäleiri, Luonnossa luovasti, ja aikuinen-lapsi-kursseja kaksi kappaletta. Kesäkurssit ja – leirit onnistuivat erinomaisesti, ja myös osallistujat olivat tyytyväisiä. Luontokoulu oli mukana suunnittelemassa, järjestämässä ja toteuttamassa

luonnontutkimuskesäleirejä myös keskustassa, yhteistyössä luontoliiton ja luonnontieteellisen museon kanssa. Näitä viikon mittaisia leirejä (2 kappaletta) oli luontokoululta ohjaamassa ja vastaamassa Sanna Lehtiniemi. Syyksyllä 2011, 12.9., luontokoulu oli mukana sanataideyhdistys Yöstäjän kanssa Tulevaisuuskylässä pitämässä työpajoja päiväkotikäisille. Tässä toiminnassa oli mukana Jenni Skaffari.

Avoimet ovet järjestettiin viime lukuvuonna vain kerran, lauantaina 21.4.2012. Päävastuu tapahtuman organisoinnista oli Sanna Lehtiniemellä. Avoimissa ovissa oli 50 osallistujaa sateisesta säästä huolimatta. Tämä merkitsi, että mainostus ja päivän ohjelma olivat houkuttelevia. Vierailevana lintuasiantuntijana oli Anne Viitalaakso.

Yhteistyö

Tärkeitä henkilöitä luontokoulun toiminnan kannalta työyhteisössä ovat olleet myös siistijä May Pohjonen, vahtimestari Sami Peiponen (tammikuusta 2012 lähtien), sekä keittiöhenkilökunnan Marjo Nyblom ja Mirjami Sillman. Perinteinen yhteistyö Terälahden opettajien ja koululuokkien kanssa jäi kiireiden vuoksi melko pintaraapaisuksi. Tätä yhteistyötä tullaan kuitenkin jatkossa toivottavasti jatkamaan tiiviisti esimerkiksi Terälahti-projektin avulla. Luontokoulussa järjesteltiin ja siivoiltiin kesäkuussa päiväkodin työntekijöiden avustamana, sillä Terälahti-projektin myötä koko kiinteistön tilojen yhteiskäyttöä lisätään. Luontokoulun yksi huone luovutetaan päiväkodin käyttöön.

Yhteistyötä Pirkanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmän kanssa toteutettiin säännöllisesti. Kaupungin kestävän kehityksen työryhmän kanssa yhteistyötä jatkettiin myös. Luontokoululiiton hallituksessa varajäsenenä toimiminen ei onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla, koska kokouksiin ei päästy aikataulullisten hankaluuksien takia.

Luontokoulussa oli useita vierailijoita kuluneen lukuvuoden aikana. Oli mukava huomata, että luontokoulun toiminta kiinnostaa niin monia eri alan ihmisiä. Luontokoulu pääsi muutamaan lehteen ja radioon lukuvuoden aikana, joten luontokoulu sai hyvää näkyvyyttä.

- Ti 7.2.2012 Ritva Heinonen ja opiskelija Tampereen yliopiston varhaiskasvatuksen laitokselta ryhmän mukana tutustumassa toimintaan.
- To 16.2. Toimittaja Jenni Koskimaa Teisko-Aitolahdesta suunnittelemassa juttua lehteen luontokoulusta. Ilmestyi helmikuussa 2012.
- To 9.2. Kurun metsäoppilaitoksesta Mari Nieminen
- Ma 14.5. Kaksi toimittaja Tampere-lehdestä tekemässä juttua luontokoulu Korennosta. Lehti ilmestyi kesäkuussa 2012.
- Ma 21.5. Radiohaastattelu YLEn Radio Suomeen, toimittaja 7.Ikn ryhmän mukana

- To 28.6. Valkeakosken opiston lastenohjaajaopiskelijat tutustumassa toimintaan n. 10 opiskelijaa ja opettaja Anni Ranto

Koulutukset

Luontokoulun työntekijät ovat osallistuneet lukuvuoden aikana erilaisiin täydennyskoulutus-, koulutus- ja virkistystoimintoihin. Hämeenlinnassa 17.–18.2012 pidettiin Terälahden koulukiinteistön ja Kämmenniemen koulun kanssa yhteinen TYKY-tapahtuma Veso-päivän, ulkoilun, illallisen Hämeenlinnassa, kylpylän ja illanvieton merkeissä.

Jenni Skaffari osallistui pohjoismaalaiseen Ute är inne-konferenssiin, 29.–30.9.2011 Ruotsin Malmössä. Konferenssiin osallistui yli 800 pohjoismaiden luontokouluopettajaa. Konferenssi toteutettiin seminaareina ja työpajoina. Mukana oli seitsemän suomalaista luontokoulunopettajaa, joista kolme piti työpajaa. Sanna Lehtiniemi osallistui torstaina 9.2.2012 pääkaupunkiseudulla järjestettyyn lastentarhaopettajien liiton tilaisuuteen Kestävä kehitys varhaiskasvatuksessa. Jenni Skaffari suoritti työn ohella opettajan pedagogiset opinnot Tampereen opettajakorkeakoulussa.

Luontokouluopettajatapaamiset pidettiin viime lukuvuonna Vantaan/Espoon luontokouluissa 17.–18.11.2011 ja Kokkolan luontokoulussa, 14.–16.3.2012. Nämä toteutettiin osittain käytännön työpajojen ja osittain seminaarien kautta. Molemmissa tilaisuuksissa oli kattava ja merkittävä ohjelma. Aiheina Vantaalla/Espoossa oli mm. luonto- ja ympäristökoulut uusien oppimisympäristöjen edistäjinä, Marja-Leena Loukola, opetushallituksesta; Luonto hyvinvoinnin lähteenä, Leena Lahtinen, Vantaan kaupungilta; Miten opettajakoulutus opettaa erilaisten oppimisympäristöjen käyttöön? Hannele Cantell, Helsingin yliopistosta. Mukaan oli pyydetty luonto- ja ympäristökoulujen lisäksi Metsähallituksen luontokeskukset, Nuorisokeskukset ja Leirikoulu yhdistys.

Kokkolan seminaareissa käsiteltiin mm. aihetta Ympäristökasvatuksen mahdollisuudet ja ongelmat luonto- ja ympäristökoulumaisessa toiminnassa, Lili-Ann Wolff. Opetus- ja kulttuuriministeriön Nuorisoyksikön ylitarkastajat Tarja Tolonen ja Immo Parviainen sekä Ympäristökasvatuksen valtakunnallinen koordinaattori Anna-Liisa Kiiskinen (Keski-Suomen ELY-keskus) olivat mukana keskustelussa.

Uusi nimike

Työn alla oli koko kevään 2012 laatia luontokoulun työntekijöille yhtenäinen työtehtäväkuvaus ja pätevyysvaatimukset. Lähtökohtana oli määritellä ympäristökasvattaja-nimikkeen vaatimukset muun muassa ottamalla selvää muiden kuntien ympäristökasvattajan toimenkuvista ja palkkauksesta. Tämän kautta pyritään vihdoin tasapuoliseen palkkaukseen ja työn kattavuuden/vaativuuden kuvaukseen luontokoulu Korennessa. Asia jäi odottamaan kesälomien jälkeistä aikaa, mutta kun tämä toteutuu, luontokoulu Korennon työntekijät saavat vihdoin tunnustuksen tekemästään työstään.

Luontokoulu jatkaa siis maineikasta ja hyvää palautetta saanutta toimintaansa, joskin tällä hetkellä hieman pienemmin resurssein. Tulevaisuus näyttää silti valoisaalta. Mitä uudet visiot ja suunnitelmat niin paikallisesti, alueellisesti kuin valtakunnallisestikin tuovatkaan tullessaan?

Luontokoulun kävijät toimintavuonna 2011 – 2012 (elokuu-heinäkuu)

Ryhmän tyyppi	Montako luokkaa/ryhmää	Kuinka monena päivänä	Montako eri oppilasta	Montako eri oppilas-käyntiä	Aikuisia	Osallistumiskäynnit yhteensä
Koululaiset						
- 4.lk	45	45		1005	56	1005
- 7.lk	59	59		1139	79	1139
- muut luokka-asteet	13	13		247	30	247
Yhteensä	117	117		2391	165	2391+165=2556
Päivähoito						
- eskarit				890	164	890
- 3-5v.				551	70	551
-muut	2	2		22*	4	22
Yhteensä	107	107		1463	238	1463+238=1701
Ympäristöagentit						
- alakoulu	1	4**	16	63		63
- yläkoulu	1	4**	12	41		41
Yhteensä	2	8**	28	104		104
Kesäkurssit						
- Luonnossa luovasti	1	4	14	56		56
- Aikuinen ja lapsi	2	2	6+10	6+10	4+4	16+8
- Kurssi keskustassa	2	10	30	300		300
Yhteensä				372	8	380
Kummikoulu-, yms. koululaisryhmät	9	2	155	310	15	325
Koko päivän koulutukset (VI-koulutus, pk-työpaja)	5	2	40	40	15	40+15=55
Avoimet ovet		1		50	luvussa osa aikuisia	50
Yhteensä				4738	441	5171

* Terälähdän alkuopetus 22 oppilasta

** Puolen päivän koulutuksia. Yksi yhteinen tapaaminen yläkoulun ja alakoulun agenttien kanssa 16.9.2011.

Tilastossa ei näy yksittäisten päiväkotien tai koulujen henkilökunnan tai opettajien konsultointi, puhelinneuvonta ja yhteydenpito asiakkaisiin.

Prosentteja lukuvuoden 2011–2012 aikana vierailleista ryhmistä

	Luontokoulussa käyneet oppilaat	Tampereella yhteensä oppilaita	Luontokoulussa käyntiprosentti
4.lk	1005	1568	64 %
7.lk	1139	1511	75 %
Kohderyhmät yhteensä	2144	3079	70 %

Lähde: Loora, perusopetus ja päivähoito